చెక్కు పుస్తకం

"శివరామ"

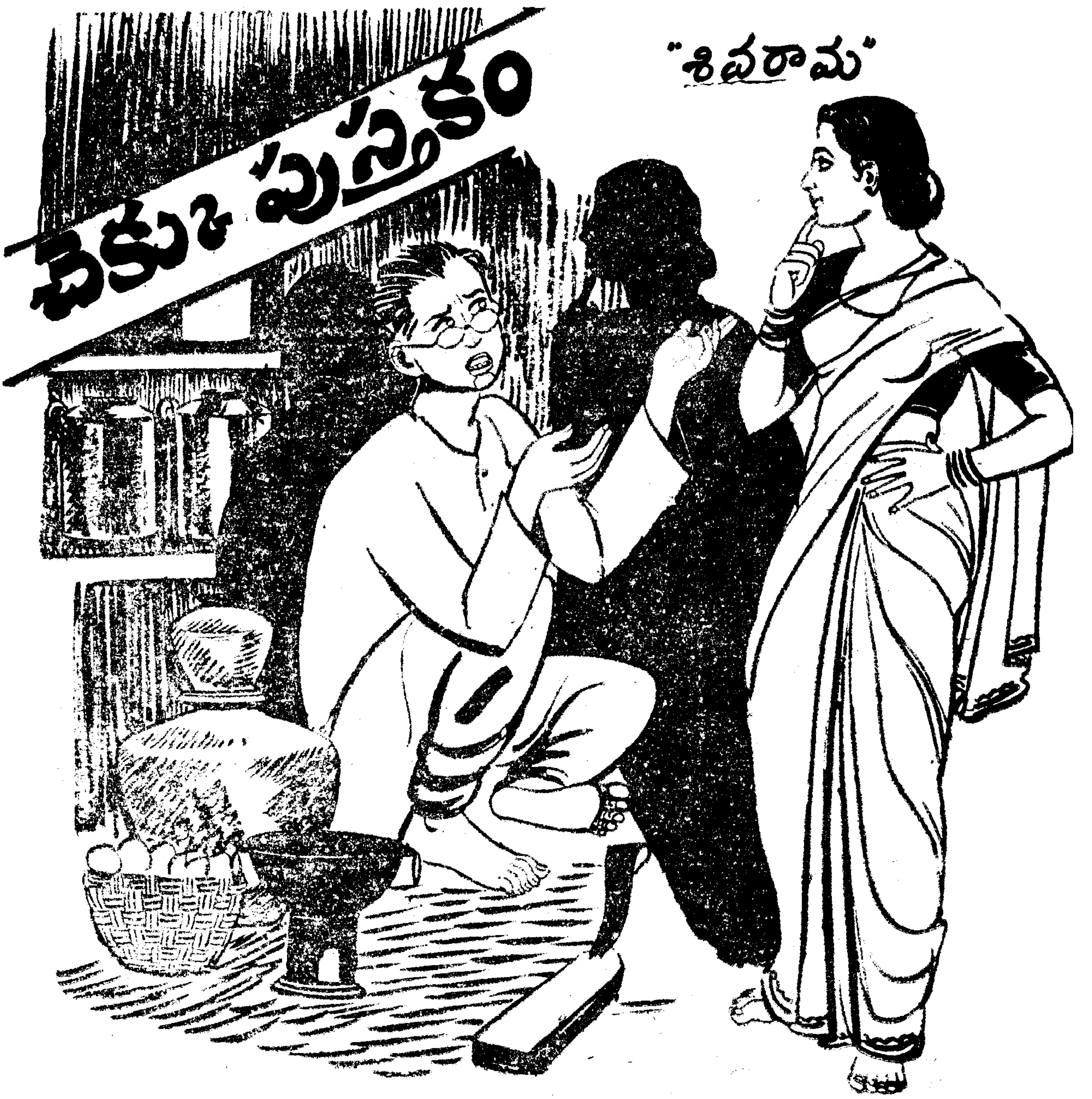

క్రమచీకటి పడుతూంది...దీపాలు వెలిగించారు.

ఆ సమయంలో వెంకటేశ్వర్లు యింట్లోకి విసురుగా వచ్చాడు.

వసారలో కూర్చుని, వంటి కుర్రవాడికి పాలిస్తున్న శాంత భర్త రాకను గమనించింది.

అతడు వడిగా చొక్కాను విప్పి, దండెమీదకు విసరాడు. పంచెను యెగకట్టి కాళ్లు కడుక్కు వచ్చి కుర్చీలో కూర్చుని చుర, చుర భార్యవైపుకు చూశాడు.

భర్త ధోరణి శాంత యించుమించుగా అర్థంచేసుకొని, గతం గుర్తుచేసుకొని కరంగిపోయింది! అన్నయ్య యింకా లెక్క యివ్వలేదన్నమాట! చేతి అప్పులు తీర్చటం కోసం తన భర్త నాలుగువందల రూపాయలు ప్రావిడెంటుఫండులో అప్పు తెచ్చుకొని - వాటిని తీర్చకుండా ఒక మంచి ముహూర్తం చూసి, అప్పులు తీర్చుదామనే వుద్దేశంతో బ్యాంకులో పడేసి వుంచటమే కొంప ముంచింది! ఆయన చెక్కు పుస్తకం బ్యాంకు నుంచి తెచ్చి తనకు చూపిస్తూ; "వాటిమీద మనం సంతకాలు చేసి బ్యాంకుకు పంపితే కళ్ళు కద్దుకుంటూ డబ్బుయిస్తారు. ఈ బడి పంతులు సంతకానికెంత విలువుందన్న మాట!" అంటూ మురిసిపోయారు...కానీ తాను గొప్పగా అప్పుడే అంది! "అప్పుచేసి పప్పుకూడులాగ మా మంచిపని చేశారం"డీ! అప్పులాళ్ళు మన యింటిచుట్టూ తా...ఈగల్లాగ, దోమల్లాగ తిరుగుతూంటే...మధ్య మీరు బ్యాంకులో ఆ డబ్బువుంచి చెక్కు పుస్తకం చూసి మురిసిపోటం యేమిటి అంట! ఆ డబ్బు యెందుకోసమని తెచ్చుకొన్నారో దానికి ఖర్చుచేస్తే - మీ మాటా దక్కుతుంది; అందంగానూ వుంటుంది. బజారులో పలుకుబడీ దబ్బిపోదు. ఇంట్లో ఈగలమోతట! బయట బాజాలమోతట!? ఒక మూల అప్పులాళ్లు పీక్కు తింటూంటేనయా చెక్కుపుస్తకం యెందుకండీ బాబూ! మీరలా పెట్టుకుకూర్చోండి...అప్పులు అప్పల్లాగ వుంటాయ్...మధ్యలో యెవరో వచ్చి గద్దల్లాగ యెత్తుకుపోతారు" - అంది. తన మాటల కాయన సమాధానం యివ్వకుండా ముసి, ముసి నవ్వి వూరుకొన్నారు.

ఏమయితేనేం - తన నోటిమాట వేదవాక్కు అయింది...ఆయనగారు బ్యాంకు

లో డబ్బు వేసిన మూడో రోజున తన అన్న తమను చూసిపోదామని రాగా, యోగక్షేమాలతోపాటు తాను చెక్కు పుస్తకం సంగతి గూడా వాడికి చెప్పింది అన్న సోమనాథం అంతటితో వూరుకోకుండా అంగులో యెంత డబ్బు వుందని అడిగాడు. తాను చెప్పింది. "నాకు కొంచెం డబ్బవసరంగా వుంది. పది, పదిహేను రోజుల్లో సర్దుబాటు చేస్తాను. కాస్త బావతో చెప్పి సర్దుబాటు చేయించు చెల్లాయ్"-అని అన్న అడగటంతో ఇక తాను కాదన లేకపోయింది. తానిచ్చినమాట ప్రోత్సాహంతో ఆయన "పది రోజుల్లో సర్దుబాటు చేయాలి సుమా... నే చిక్కుల్లో పడతాను" - అంటూ మూడు వందల రూపాయలకు చెక్కు వ్రాసి యిచ్చాడు. ఈ మధ్యకాలంలో తొంభై రూపాయలు అటా, ఇటా తన ఖర్చుల క్రింద అయిపోయాయి: ఇంక ఎకౌంటు కోసం బ్యాంకులో పదిరూపాయ లుంచాలంటూ ఆయన వాటిని తీయలేదు.

అవసరంమీద తీసుకువెళ్ళిన అన్నయ్య అనుకొన్న వ్యవధికి లెక్క తెచ్చియివ్వలేదు. పైన నెలరోజులు జరిగియికూడా అయిదెకరాలపొలం సేద్యం చేస్తున్న అన్న అనుకొన్న వ్యవధికి లెక్క ఇవ్వగలడని తాననుకొంది. కానీ అలా జరగలేదు. పాపం వాడికేర్పడిన యిబ్బందు లెటువంటివో!

గత నెలరోజులనుంచి తమ యిబ్బందులు ఆ భగవంతుడికే తెలుసు. బాకీదారులు చీమల బారుగా తిరుగుతున్నారు. డబ్బు వచ్చినాక కూడా వాళ్ళచేత భర్త చివాట్లుతినడం జరుగుతూంది; ఆయన చివాట్లతో చెప్పుదెబ్బలు కూడా తన కప్పచెబుతున్నారు.

ఈలా గతాన్ని ఓమారు తలపోసుకున్న శాంత-భర్త కేసి జాలికొలిపేలా చూసి, నిద్రపోయిన చంటిపిలవాడిని లేవనెత్తుకొని

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక

వచ్చేదే దసరా సంచిక

ముఖ్యాకర్షణలు

"ప్రేమ వివాహాలు"

[వనితాలోకం రచనలపోటీలో మొదటి రెండు బహుమతులు గెలుచుకున్న వ్యాసాలు]

★ ★ ★

బాలలసంఘం కథలు, వ్యాసాలు

['ఎ' వర్గం సభ్యులరచనలపోటీలో మొదటి రెండు బహుమతులు గెలుచుకున్న కథలు
'బి' వర్గం సభ్యులరచనలపోటీలో మొదటి రెండు బహుమతులు గెలుచుకున్న వ్యాసాలు].

★ ★ ★

ఇంకా చక్కని కథలు, వ్యాసాలు, మామూలుగా ప్రచురించే ఇతర శీర్షికలు, చిత్రాలువగైరా.

★ ★ ★

మా ఏజెంట్లవద్ద ముందుగానే మీ కాపీ రిజర్వుచేసుకోండి

★ చెక్కు పుస్తకం ★

ఉయ్యాలలో పడుకోపెట్టుతూ "ఏమండీ" అంది.

'ఊ...' వెంకటేశ్వర్లు మేఘగర్జన చేశాడు. పిల్లవాడు ఉలిక్కిపడ్డాడు.

'ఏమిటండీ ఆగొంతు'

"నాగొంతే అటువంటిదిలే."

"ఎందుకండి అంతకోపం...మీ కోసం రాఘవేంద్రరావుగారు వచ్చారు."

"నాకు కోపం దేనికి...ఇవ్వవలసిన వాళ్ళందరికీ యింట్లో అన్నీవు..., అల్లుడి నోట్లో శనిలాగ లేదని చెప్పి చెప్పుదెబ్బలూ: చివాట్లూ తినవలసివస్తూంది...రాఘవేంద్రరావూ వస్తాడు; శనేశ్వరరావు వస్తాడు."

"అసలు అన్నయ్య యేమన్నాడండీ..."

"ఎలాగయినా మీ అన్నయ్యేకదా! పని తీరిందిగా ఏమైనా అంటాడు"...వెంకటేశ్వర్లు మాటలు చాలా వేడిగా వున్నాయ్.

"అనవసరంగా వాడి నేం అనకండి! వాడు చాలా మంచివాడు...యేవో పరిస్థితులు..."

"అవును. అందుకే నన్ను డబ్బు ఇప్పింప చేసి శుద్ధగాడిదను చేసిపారేశావ్ నువ్వు."

"రామ, రామ అవేం మాటలండీ? మిమ్మల్ని నేగాడిదచేస్తానా."

"అంతకంటె యెక్కువే చేశావ్...రేపు ప్రొద్దుట నా మొగుడు రామస్వామి వస్తాడు. అతను నామర్యాదయెప్పుడో తీసిపారేశాడు. వీధికెక్కడానికి సిద్ధంగా వున్నాడు. 'రెండువందలరూపాయలూ యిచ్చి నోటు తీసుకుంటారా...లేకపోతే కోర్టుకెక్కమంటారా...అని లేలిగ్గా వదలక: "మీరు పెద్దలుబాబూ! డబ్బు అవసరసమయంలో పుచ్చుకొన్నప్పుడుంటేమాటలు...తిరిగి ఇచ్చేటప్పుడెందుకుంటాయ్? మాట నిలబెట్టుకోని మనుషులతో మాట్లాడటంగూడా మహాపాపమండీ. రేపు ప్రొద్దుట బజారులో యే ముఖం పెట్టుకు తిరుగుతారండీ? మళ్ళామీకు డబ్బు అవసరం రాకుండా వుంటుందా?..." నువ్వు విన్నావుగా ఇటువంటి మాటలతో అమ్మన్య వచ్చినప్పుడు సాధించి నన్ను తలయెత్తనివ్వకుండా చేశాడు."

శాంత, భర్త అన్న మాటలు యథార్థమవటంవల్ల సానుభూతితో అతడిక్షంక మాని: "అసలు మీరు బ్యాంకులో డబ్బు వేయటం మాని లెక్కఅందటం తర్వాయిగా తీసుకువెళ్ళి ఆ రామస్వామి కియ్యవలసింది" అంది.

"ఇచ్చి వద్దామనే అనుకొన్నాను. కానీ యీడబ్బు వచ్చేముందు రామస్వామికి సరిగ్గా రేపు రావలసిందని గడువు పెట్టాను. "ఇది వరలో చాలాగడువులు పెట్టారు. కానీ ఈ సారి తప్పితే కోర్టు కెక్కుతానంటూ" అవేశ రామస్వామి వెళ్ళి పోయాడు. వడ్డీ తగ్గుతుందని తోచినా మాట నిలబెట్టుకోవటంకోసం- అన్న నాటి కివ్వవద్దని బ్యాంకులో పడేశాను. అదిలా కొంప ముంచుకు వచ్చింది" - వెంకటేశ్వర్లు క్రోధంలో కొంచెం విసురుగా అన్నా, భార్యకేసి జాలిగా చూశాడు. ఎంత కోపంవస్తేమటుకు అనురాగం ఎక్కడికి పోతుందంట?

"అంతేలెండి.....ఇంతకీ అన్న యేమన్నాడు."

"ఏం చెప్పను.....అతడూ శతవిధాల ప్రయత్నించాడు. కానీ లభ్యం కాలేదు. చేతికి రావలసిన లెక్క యింకా రాలేదు. రకం త్రిప్పుకోటానికి యెవరో రెడ్లను అడిగ్గా - నాలుగురోజులాగమన్నారట... ఈ నాలుగురోజులూ ఎలా జరపాలో నాకే అర్థం కావటం లేదు."

"ఈ నాలుగురోజుల్లో తప్పకుండా వస్తుందంటారా?"

"ఆ.....ఎవరో మొఖాసా రెడ్లట మీ అన్నయ్యకి యిష్టులు గూడా. వాళ్ళు తప్పకుండా ఇస్తారు. కానీ అంతవరకూ ఎలాగ? రేపు వచ్చే వీరస్వామికి యేలా సమాధానం చెప్పేది? అతన్ని యేలా వూరుకోబెట్టగలను? నా మాటమీద అతడు గౌరవం వుంచుతాడా?"

"మరో నాలుగురోజులేగా! ఎలాగో సరిచెప్పండి...అవసరం అయితే మీరు ముచ్చటగా సంపాదించుకొన్న చెక్కు పుస్తకం వుందిగా...దాన్ని చూపించండి"—శాంత నవ్వింది. అయితే యథాలాపంగా ఆమె యిచ్చిన సూచనతో అతడిలో ఒక రకం అభిప్రాయం మొలకెత్తింది.

మరి నాలుగురోజులవరకూ లెక్క అందదు. నాలుగోరోజుకి బావమరిది- మొఖాసా రెడ్లనడిగి తప్పకుండా తీసుకువస్తాడు. రేపు, వుదయం వీరాస్వామి - కోరాలూ మిరియాలూ నూరుతూ తనదగ్గరకు వస్తే - తానేమని సమాధానం చెప్పగలుగుతాడు? ముఖం వాచేటట్లుగా అతడి చివాట్లు తానుతినాలా? అతనంతటితో ఊరుకుంటాడా? ఇంతవరకూ వూరుకొన్న వీరాస్వామి యీ నాలుగు రోజులూ ఓపిక పడతాడనే నమ్మకం ఎక్కడుంది? కచ్చితంగా - అనుకొన్న గడువు ప్రకారం రేపు వచ్చి: "మీ మాట నిలబెట్టుకుంటారా?"—అంటే తాకేం చేసేది? భార్య అన్నట్లుగా చెక్కుపుస్తకం తనకేమయినా వుపయోగిస్తుందా? బాలన్సు లేని ఆ పుస్తకం చిత్తుకాగితంముక్కలతో సమానం గదా...ఏమిటీ దారి? వీరాస్వామికి వచ్చు చెప్పటం యెల్లాగ? ఈ నాలుగు రోజులూ కాలక్షేపం చెయ్యటం యెల్లాగ?

వెంకటేశ్వర్లు భోజనానికి లేచి - ఏవో నాలుగు మెతుకులు తిన్నాడు. మంచం యెక్కి నిద్రపోయాడు. కానీ అతడి మనస్సు మాత్రం - ఆరాత్రి ఒంటిగంటన్నర వరకూ వీరాస్వామి రాకగురించి, చెక్కు పుస్తకంగురించీ ఆలోచిస్తూనే వుంది.

* * *

మర్నాడు ఉదయం ఎనిమిది గంటలయింది:

నిద్రలేనికళ్ళతో హైస్కూల్లో మాస్టరీ ఉద్యోగం వెలగబెడుతున్న వెంకటేశ్వర్లు వసారాలో కూర్చుని యింగ్లీషు కాంపోజిషన్ పుస్తకాలు దిద్దుకుంటూంటే, అతను యెదురుచూస్తూ, ఊహిస్తున్న వీరాస్వామి సాక్షాత్కరించాడు! వీరాస్వామి వడ్డీవ్యాపారం చేసే మనిషే కానీ, పల్లెటూరు ఆసామీ అవటంవల్ల పట్నవాసం గొడవలు అతడికి తిన్నగా తెలియవు. కానీ పోటుమనిషి. పెళుసుగా మాట్లాడే అతడ్ని చూడటంతోనే- ముందుగా వెంకటేశ్వర్లు తేజారయిపోయాడు. అయితే గత రాత్రి నుంచీ ఆలోచించి-ఒకనిశ్చయానికి వచ్చిన అతగాడు-తన మనోనిశ్చయాన్ని ఆచరణలో పెట్టడంకోసం ఒకమూల గుండె దడ,దడ లాడుతూండినా; తెచ్చుకొన్న మందహాసంతో వీధి అరుగుమీద చాప తెచ్చివేసి— "కూర్చోండి వీరాస్వామిగారూ" అన్నాడు.

చాప తెచ్చి వేయటం, "నువ్వు" అనిపించుకునే తన్ను 'మీరు' అని సంబోధించటం వీరాస్వామి కానందం కలిగించాయి.

"చిత్తం...నాకు పనుంది...తొందరగా వెళ్ళాలి" వీరాస్వామి అన్నాడు కూర్చుంటూ.

"మిమ్మల్ని నేను అనవసరంగా కూర్చోపెట్టను..." ఇలా అంటూ, ఇంట్లోకి వెళ్ళి చెక్కుపుస్తకంతో వెంకటేశ్వర్లు అక్కడికి వచ్చాడు. అతడిచేతులు యెందుకో వణుకుతున్నాయ్.గుండె దడదడ కొట్టుకుంటోంది. చెక్కుపుస్తకం చూటంతోటే వీరాస్వామి

"అతను జీవితాన్ని సౌందర్యానికి అంకితం చేశాడు!"

"ఓహో బహుశా చిత్రకారుడై ఉంటాడు"

"చిత్రకారుడైతే సౌందర్యాన్ని అనుభవించేవాడు. అది కాదు సంగతి. అతను ఒక సినీతారను పెళ్ళాడాడు. సౌందర్యానికి అంకితమైపోయాడు."

ముఖం వికసించింది. తన లెక్క చేతులోపడి నట్టే అతడు సంతోషించాడు.

వెంకటేశ్వర్లు చాపమీద కూర్చొని పుస్తకం చేత్తో పట్టుకొని లెక్క ఇచ్చేసే మొగవాడిలాగ బెదురుస్వరంతో: "లెక్క కట్టారా?" అని అడిగాడు.

"చిత్రం. చిన్నటివరకూ చూస్తే రెండు వందల ముప్ఫైరెండు రూపాయలు వడ్డీతో సహా అయిందండి..." డబ్బు వసూలు చేసుకోబోతున్నాడు కనుక వీరాస్వామి వినయంగా అన్నాడు.

"నాకూ అంతే వచ్చిందిలెండి..." లెఖ్ఖ కట్టకపోయినా మాటలో మాట కలపడం కోసం అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు.

"నాదగ్గర లెక్క కట్టడంలో పొరపాటు జరగదండి."

"నాకు తెలియదేమిటి...మీరు నోటు తెచ్చారా?" వీరాస్వామి నోటుతీసి చూపిం

చక్కని దుస్తులు ధరించే వనిత-నమితా సిన్హా అనుభవం

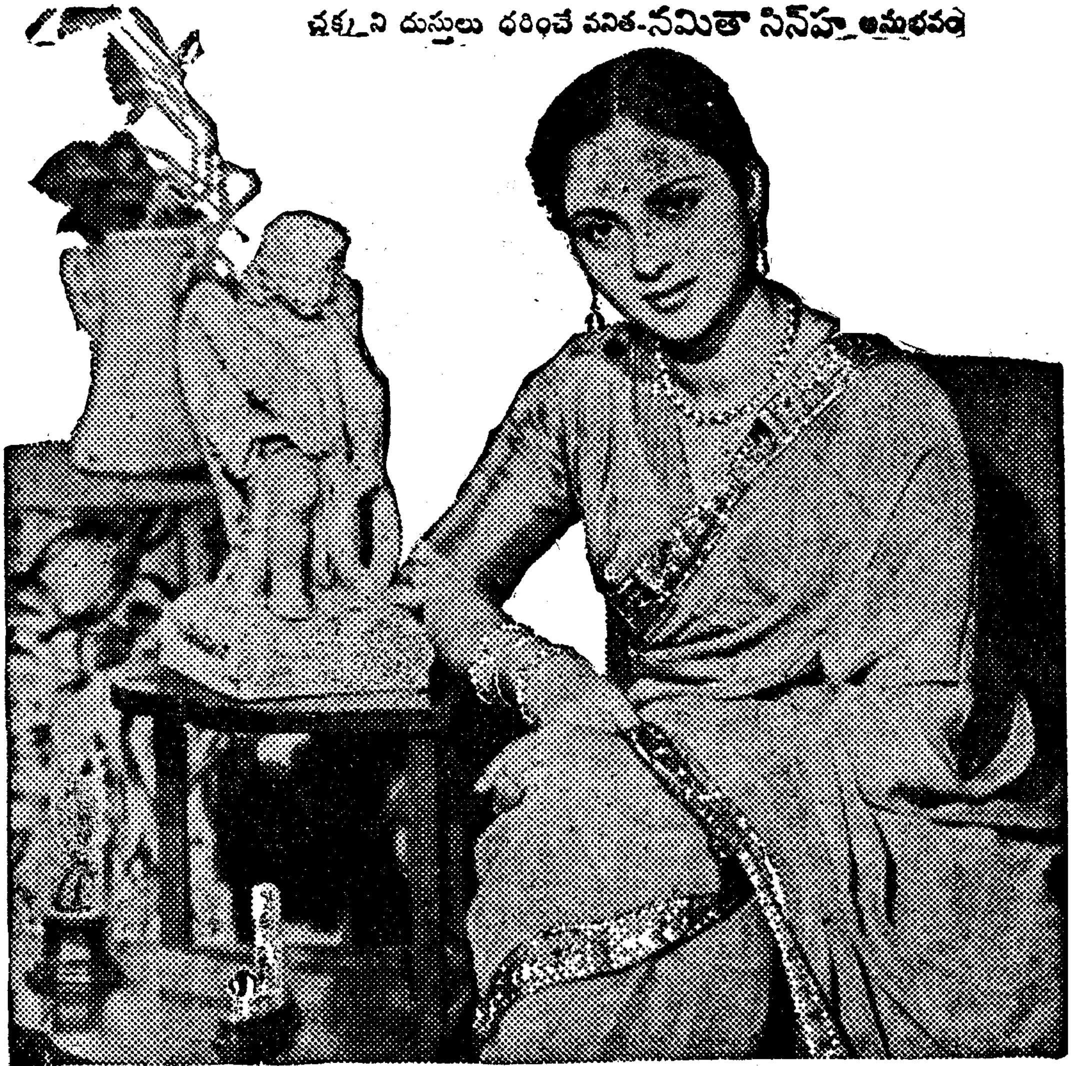

"అహా! సుందరీ! ఈ చీర ఎంత మనోహరంగా ఉంది! ప్రాగ్దేశ కళా వైభవమంతా దానిలో ఉట్టిపడుతున్నది." అని వెనిస్‌లో రయాల్టో బ్రిడ్జివద్ద నా వెంట ఉన్న ఒక ఇటాలియన్ కౌంట్ అన్నారు. ఇటలీ దేశస్తులు మంచి చురుకైనవాళ్లు. ఉద్రేక స్వభావులు. కళారసజ్ఞులు. ఆ రోజు నేను కట్టుకున్న చీర ఏదో తెలుసునా? అందమైన నా బిన్నీ సిల్కు చీరలలో ఒకటి. అందువల్ల ఆయన అంతగా మెచ్చుకున్నందుకు నేను ఆశ్చర్యపడలేదు.

ఏ సమయంలో అయినా మీరు అందంగా కనపడేటట్లు రాణించేది

బిన్నీ శుద్ధమైన సిల్కు చీర

జార్జెట్, క్రేప్, మెత్తని సిల్కులలో లభిస్తాయి

బెంగుళూరు ఉలెన్, కాటన్ & సిల్కు మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్. ఆగ్రహారం రోడ్డు, బెంగుళూరు-2

మేనేజింగ్ ఏజంట్లు: బిన్నీ & కో. (మద్రాసు) లిమి.

★ చెక్కు-పుస్తకం ★

వాడు.

"అయితే...బ్యాంకుకు చెక్కు వ్రాసి యిచ్చేయమంటారా"...మాటలుతడబడలేదు కాని వెంకటేశ్వర్లు కొంచెం కంగారుగా అన్నాడు.

"కేష్ లేదాండీ?"

"కేష్ ఉంచవలసిందే...కానీ మీరాక కోసం ఎదురుచూస్తూ, దగ్గర ఉంచుకోటం కంటె బ్యాంకులో ఉంచటం మంచిదని అందులో పడేశాను."

"అయితే లెక్క మీకెప్పుడో అందిం దిన్నమాట."

"ఆ...అనుకొన్న రోజున ఇచ్చి మాట దక్కించుకుందామని యిలా చేశాలెండి..."

"లేలెండి...అయితే చెక్కు వ్రాసి యిస్తానంటారా? సరే కానివ్వండి..."

వెంకటేశ్వర్లులో తిరిగి దశ ప్రారంభమయింది......అయితే పథకం ఇదివరలో ఊహించినది అవటంవల్ల: "చెక్కు మీకేలాగా ఇచ్చేస్తున్నాననుకోండి. మీరు దాన్ని యెప్పుడు కేష్ చేసుకుంటారూ?" అని అడిగాడతను.

"ఈవేళ కుదరదులెం ...ఊరికి వెళుతున్నాను. రేపు వచ్చి చేయాలి. డబ్బు చాలా అవసరం."

"రేపు...అది కుదరదనుకుంటాను. ఈవేళ మంగళవారమా...మీరు శుక్రవారం నాడు చెక్కు కేష్ చేసుకోకూడదూ..." వెంకటేశ్వర్లు తెలివితేటలుగా బావమఱది పెట్టిన గడువుకంటే ఒక రోజు యెక్కువ వేసుకొన్నాడు

"అదేమిటండీ—" వీరాస్వామి తెల్లబోయాడు.

"ఏం లేదులెండి ... నా డిపాజిటు ఎకౌంటు పుస్తకం...హెడ్డాఫీసుకు వెళ్ళింది అది శుక్రవారంనాటికి వస్తుంది. మీరావేళ పన్నెండుగంటలకి వెడితే వాళ్లు చెక్కు తీసుకొని కేష్ ఇచ్చేస్తారు." వీరాస్వామి ఆలోచనలో పడ్డాడు. వెంకటేశ్వర్లు ఇంత వరకూ పథకం తమాషాగా వేసుకు వచ్చాడు. వీరాస్వామి కతడిమాటలు అర్థం కాలేదు. "శుక్రవారందాకా చెక్కు కేష్ అవదంటారు."

"ఊఁ. శుక్రవారం పన్నెండుగంటల కెళ్లి మీరు కేష్ చేసుకోవచ్చు."

"సరే మూడు రోజులు ఆలస్యం అన మాట...సరే యివ్వండి.

తాను చేస్తున్నపని యెటువంటిదో గుర్తించకుండా వెంకటేశ్వర్లు రెండువందల ముప్పై రెండు రూపాయలకూ చెక్ వ్రాసి, సంతకంచేసి వీరాస్వామికిస్తూ "మీరు శుక్రవారంలోపున దీన్ని బ్యాంకుకు తీసికెళ్లకండిసుమా—" అన్నాడు.

"మీ రంతగా చెప్పాలాండీ? మీ నోటిదిగో..." వీరాస్వామి నోటివ్వబోయాడు.

"నా నోటుకు ఖంగారు లేదు. కేష్ మీరు తీసుకున్నాక నా నోటు నాకు మీరివ్వవచ్చును" వెంకటేశ్వర్లు యిలా ఉదారంగా అనటంతోటే—

"సరేలెండి వస్తా...తిరిగి కలుస్తా" అంటూ వీరాస్వామి నిష్క్రమించాడు.

"బ్రతికి బయటపడ్డాను" అనుకుంటూ వెంకటేశ్వర్లు యింట్లోకి వచ్చాడు. ఇదంతా వంటగదిలోంచి గమనిస్తున్న శాంతి అక్కడికివచ్చి "చెక్కు యిచ్చారు యేమిటండీ! కొంప మునగదుగదా" అంది.

"ఏం మునుగుతుందీ? మీ అన్నయ్య లక్ష్మివారం ఉదయం లెక్క తెచ్చి యిస్తాడు. నేను శుక్రవారందాకా వాయిదా పెట్టేను. అతడు కనీసం శుక్రవారం వచ్చినా బాధలేదు. ఆవేళే అది బ్యాంకులో వేసి పదిగంటలకు పడేస్తాను. అటువంటప్పుడు పన్నెండుగంటలకు వీరాస్వామి చెక్కు కేషు చేసుకోటానికి మరెటువంటి ఆటంకం ఉండదుగదా—"

"అన్నయ్య శుక్రవారం ఉదయానికయినా లెక్క తప్పకుండా తెచ్చియిస్తాడంటారా...?" శాంతి అనుమానంగా అంది.

"ఊఁ..."

"అయితే ... చెక్కు పుస్తకం, చెక్కు చూపించి మీ మర్యాద బాగా ప్రస్తుతం దక్కించుకొన్నారన్నమాట" శాంతినవ్వింది.

"సరే మనుకొన్నావ్" అన్నట్లుగా భార్యకేసిచూసి "అప్పుడే తొమ్మిదయింది. ముందు వంట సంగతి చూడు" అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు.

* * *

ఆవేళ శుక్రవారం...

ఉదయం ఎనిమిదిన్నర గంటలయింది...

ప్రస్తుతం వెంకటేశ్వర్లు [illegible] కళ్లు పరుగెడుతున్నాయ్. [illegible] వారం తప్పకుండా రాగలనన్న బావమఱది శుక్రవారం వచ్చినా రాలేదు. ఒకతప్పును కప్పిపుచ్చుకోటం కోసం మరోతప్పు అతడు చేశాడు. ఈ రోజు పది గంటలలోపుగా నయినా తనబావ రాకపోతే తనగతేంకాను? వీరాస్వామి బ్యాంకుకు వెడితే తనబ్రతుకు అభాసేకదా! "ఆయనకసలు బ్యాంకులో నిలవే లేదు. తమాషాకు చెక్కు ఇచ్చాడు" అని బ్యాంకువాళ్లంటే—వీరాస్వామి తనను

> ఒకాయన: 'నేను ఏం చెయ్యాలనుకుంటానో-ఏం చేస్తానో అన్నీ మా ఆవిడకు చెప్పేస్తాను.
>
> మరోఆయన: 'నేనలా చెప్పవలసిన అవసరమేంలేదు. ఏం చేతంటే నే నేమనుకునేది మా ఆవిడకి తెలుసు - ఏం చేస్తానో పక్కింటివాళ్లు చెప్పనే చెబుతారు!'

మాటలతో వదులుతాడా! తానిటువంటి పొరపాటు పని యెందుకు చేశాడు?

కాలం గడుస్తూంది. వెంకటేశ్వర్లు భార్యకేసి చురచురా చూస్తున్నాడు. "నీ మూలంగానే నాకీ తిప్పలన్నీ వచ్చాయి"—అన్నట్టుగా వుంటున్నాయి ఆ చూపులు!

శాంతి గృహసంబంధమైన ఏమైనా ప్రశ్నలడుగుతే కసుగుకుంటూ సమాధానాలిస్తున్నాడు. మాటిమాటికీ వీధిలోకి తొంగి చూస్తున్నాడు.

ఈవిధంగా తొమ్మిదిన్నరదాకా కాలం గడిచింది.

"మీ అన్నయ్య నాకొంప ముంచాడు. ఆపదానికంటె అవమానమెక్కువయిపోయాను... ఆయనగారి దర్శనం అయ్యేదాకా—ముసుగు వేసుకొని మూల కూర్చోవలసిందే..." శాంతిను వెంకటేశ్వర్లు విసురుగా అంటూ కాలాంతిరాలచె బడికి రాలేనంటూ సెలవుచీటి వ్రాసి, ప్రక్కింటి కుర్రవాడిచేత బడికిపంపించాడు.

వీధివసారాకి ఎదురుగా కూర్చోటం ఇష్టంలేక వంటగదిలోకి తన మకాం మార్చుకొని, వెంకటేశ్వర్లు తనఖర్మను తాను నిందించుకుంటుంటే జరిగిన సంగతులన్నీ తలుచుకు శాంతి ఆపరిస్థితిలో నవ్వుతూంటే భర్త పళ్లు పటపటలాడిస్తూంటే కాలం గడుస్తూంది.

* * *

మధ్యాహ్నం పన్నెండున్నర గంటలయింది...

"వెంకటేశ్వర్లుగారూ" — వీరాస్వామి విసురుగా బయటనుంచి కేక వేశాడు. వంటగదిలో పిల్లిలాగ కూర్చున్న వెంకటేశ్వర్లు ప్రాణాలు పైకెగిరిపోయాయి. "ఏదో సమాధానం చెప్పి పంపించవలసిందని" ప్రాధేయపూర్వకంగా భార్యకేసి చూశాడు వెంకటేశ్వర్లు. శాంతినవ్వు నాపుచేసుకుంటూ, నడవ

(53-వ పేజీ చూడండి)

★ చెక్కు – పుస్తకం ★

(12-వ పేజీ తరువాయి)

గోకి వచ్చి: "ఆయన ఇంట్లో లేరు" అంది.

"బ్యాంకువాళ్ళు చెక్కు త్రిప్పి పంపించేశారండీ... వాళ్ళతో చెప్పాను కానీ వాకరం లేదు ఆయన చెప్పిన ప్రకారమే ఈ వేళ ఇంత కితం వెళ్ళాను."

"ఈ వేళ పై ఆఫీసునుంచి పుస్తకం రాలేదేమో..." శాంతి, వీరాస్వామి ఇచ్చిన మాటల ఆసరాతో అంది.

"ఏమో అమ్మా! నాకు తెలియదు"... సాయంకాలం వస్తానని ఆయనగారితో చెప్పండి, అంటూ వీరాస్వామి నిష్క్రమించాడు.

*　　*　　*

గరికపాటి పాడిగించటం సబబు కాదను కుంటాను

సాయంకాలం నాలుగు గంటలయింది.

వంటగదిలో నక్కి కూర్చున్న వెంకటేశ్వర్లు గారింటికి అతడి బావమరిది సోమనాథం, ఆవెనుకనే వీరాస్వామీ కొద్ది తేడాలో వచ్చారు.

వంటగదిలో కూర్చున్న బావగారికి సోమనాథం: "వెంకటేశ్వర్లు మూలకంగా శివుడు చెప్పిన తీర్పుగా దాక్కున్నట్లుగా నువ్వు నాకోసం.. వంటగదిలో ముకొం పెట్టవలసి వచ్చిందన్నమాట" అని నవ్వుతూ తీసుకున్న లెఖ్ఖని ఇచ్చాడు.

లెఖ్ఖ తీసుకొన్న వెంకటేశ్వర్లు, దాంతో వెలువడిన ఇవ్వి: "నువ్వు బ్యాంకుకు పదకొండుగంటలవేళ వెళ్ళావుగా! అప్పటికి డిపాజిట్ బుక్ రాలేదు. ఆతర్వాత వచ్చింది. ఇదిగో నీ లెఖ్ఖ. ఆ చెక్ నేను క్యాన్సల్ చేసుకుంటానులే. అదీ, నోటూ ఇలా ఇచ్చెయ్యి" అన్నాడు.

వీరాస్వామి లెఖ్ఖ తీసుకొని, నోటునూ, చెక్ నూ వెంకటేశ్వర్లుకు యిచ్చి "సెలవంటూ" నిష్క్రమించాడు.

వెంకటేశ్వర్లు యింట్లోకి వచ్చాడు: సోమనాథం బావగారికేసి తమాషాగా చూసి "నీపని మాబాగా వుందయ్యా...

చెక్కు పుస్తకాలూ ... బ్యాంకులూ ... ఒహో నాకు కూడా మిఠాయిగా ఎకౌంటు పెట్టి పెంకితా వేమిటని" అడిగి వచ్చాడు.

వెంకటేశ్వర్లు సమాధానం యివ్వబోతూండగా శాంతి అన్నది వచ్చి! అన్నయ్యా! మాపగవాడికయినా ఈ తిప్పలు వద్దు... చెక్కూ వద్దు, పుస్తకమూ వద్దు... ఈ భాగవతం అంతా దానికే"—అంది.

సోమనాథం "అంతేనా"—అన్నట్లుగా బావగారికేసి చూశాడు.

"నిజం" — అన్నట్లుగా వెంకటేశ్వర్లు శాంతికేసి ప్రశంసిస్తూ చూశాడు. ★

కనుల. "కపంగానే ఉంటుంది మాటకు మాట అనలేక కాదు. మంచి మర్యాద కోసం" అన్నా. ఓసి పిచ్చిదానా, ఇంకా పాతరోజులలోనే ఉన్నావు. మంచికి మర్యాదకి ఈ రోజుల్లో తగిన స్థానం లేదు సరికదా దానికోసం తాపత్రయపడేవారిని పట్టి చేతకాని వాళ్ళని, అసమర్థులని అంటారు. "కరవని పాము ఇచ్చి నిలబెట్టుకుంటుంటే నరులు నన్ను కొట్టి తొక్కి బాధించేస్తున్నారు. కర్తవ్యం ఏమిటంటావ్" అన్న పాముకి నారదులు వారేమన్నారో తెలీదు. పిచ్చిదానా అనవసరంగా కరిచి చంపెయ్యద్దన్నాగానీ బుస్స మనవద్దన్నానా? అన్నాడు" అంది కమల. ఏనే కర్తవ్యమంతేనంటావా!!! ★

★ రాజధాని కబుర్లు ★

(5-వ పేజీ తరువాయి)

రులను సమాధానాలు చెప్పమనండి, ఉంటే, ఈ ప్రశ్నలకు.

ఒకటో ప్రశ్న

నగరపాలక సంఘం కాచిగూడా చౌరస్తా నుంచి సుల్తాన్ బజార్ చౌరస్తా వరకు గల బాటను బాగుచేయడం ప్రారంభించి నాలుగు నెలల పైగా అయింది. ఆ రూటుపై నడిచే బస్సులు వేరే బాటలపై నడుస్తున్నాయి.

మామూలుగా వేరుదారి వెతకాల్సివచ్చినప్పుడు ఎడంప్రక్కగా ఉన్న బాటను నిర్ణయించుకోవడం ఆచారం. ఈ ఆచారం ప్రకారం కోఠీదిశగాపోయే 7-బి, 7-సి బస్సులు నైజాం కళాశాల ప్రాంతంవద్ద ఎడమచేతి ప్రక్కకు తిరిగి కుత్బీగూడా, ఈసామియా బజార్, ఉస్మానియా స్త్రీల కళాశాలమీదుగా పోయి కోఠీ చేరవలసింది. కోఠీనుంచి వచ్చే ఈ బస్సులు సుల్తాన్ బజార్ వద్ద ఎడంచేతి ప్రక్కకు తిరిగి తిలక్ మెమోరియల్ హాల్ మీదుగా కాచీగూడా చౌరస్తా చేరవలసింది. ఈ విధంగా చేయలేరు. చేయక పోవడంవల్ల కొన్ని వేల గేలన్ల డీజిల్ నూనె ఖర్చయింది అనవసరంగా.

ఇది అసలు జరిపితే - సుల్తాన్ బజార్ చౌరస్తానుంచి స్త్రీల కళాశాలవరకూ ఉన్న బాటపై ఏ బస్సూ ప్రయాణం చేయవలసిన అవసరం ఉండేదికాదు. ఇప్పుడు జరుగుతున్నట్టుగా సుల్తాన్ బజార్ దవాఖానా ముందు నిలబడి, ప్రయాణీకులు 'బస్సు ఉత్తరానికిపోతుందా దక్షిణానికిపోతూందా' అని గాభరాగా అడగవలసిన అవసరం ఉండేది కాదు.

'ప్రజాశక్తిలో పరమానందం'లో అన్న శీర్షికక్రింద ఈ కబుర్లలో ఈ విషయం కొన్ని నెలల క్రింద ప్రస్తావించబడింది.

కనుక ఇది మొదటి ప్రశ్న: ఈ అసమర్థతకి ఎవరు బాధ్యులు? ఎక్కడ ఎవరి జేబులు లాభపడుతున్నాయి? అధికారుల అసమర్థతకి ప్రయాణీకులు ఎందుకు పన్ను చెల్లించుకోవాలి? ★

సవరణ

గతవారం సంచిక 4 వ పేజీ 3 వ కాలం 2, 3 పంక్తుల్లో శ్రీ దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి బదులు శ్రీ దేవులపల్లి రామానుజరావు అని దయచేసి చదువుకోవలసిందిగా ప్రార్థన.

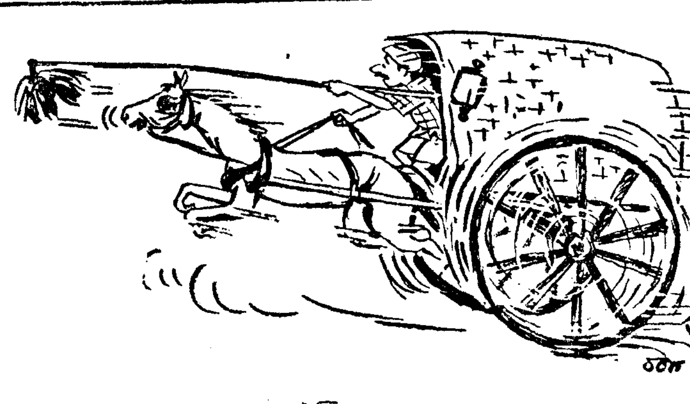

చిత్రం: ఎమ్. రంగారావు, మద్రాసు.